

ΔΡΑΣΗ

Υγιεινή & Ασφάλεια της εργασίας – Προστασία Περιβάλλοντος
Occupational Health and Safety – Protection of the Environment

• ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 152 • 14ος ΧΡΟΝΟΣ • ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005
ΚΩΔ. 2181
• MONTHLY EDITION • NR. 152 • 14th YEAR • DECEMBER 2005
COD. 2181

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΤΗΣ ΓΕΝΕΤΗΣ
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
3624

Εργατοϋπαλληλικό
Κέντρο
Αθήνας

E-mail: eka@otenet.gr
www.eka.org.gr

Χρόνια Πολλά

Χρόνια Πολλά

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Το Πρωτόκολλο του Κυότο - Η περίπτωση της Δ.Ε.Η. • Διεθνής διάσκεψη για το Κλίμα • Λίμνες του Κόσμου • Νέες Εκδόσεις • Περιβαλλοντικά Νέα

IN THIS ISSUE

• KYOTO PROTOCOL: the case of the Hellenic Public Electricity Company
• International Conference on Climate Change • Lakes of the World • New Publications • Environmental News

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ ΚΥΤΟ

Η περίπτωση της Δ.Ε.Η.

Είναι γνωστό ότι όλες οι επιχειρήσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια, είναι από τις πλέον ρυπογόνες σε ό,τι αφορά στα αέρια του θερμοκηπίου και βάσει της κοινοτικής οδηγίας, για κάθε υπέρβαση των δικαιωμάτων εκπομπών που κατανεμήθηκαν μέσω των Εθνικών Σχεδίων Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών, επιβαρύνονται με πρόστιμο της τάξης των 40 ευρώ τον τόνο.

τον τόνο έναντι τιμών 22 - 23 ΕΥΡΩ τον τόνο σε τρέχουσες τιμές της αντίστοιχης χρηματιστηριακής αγοράς της Ευρώπης.

Με τη συμμετοχή της σε αυτό το Ταμείο, η ΔΕΗ προσδοκά να μειώσει το κόστος που την επιβαρύνει από φέτος πρώτη χρονιά εφαρμογής του Πρωτοκόλλου του Κυότο.

Μόνο κατά το πρώτο εξάμηνο του

Η Δ.Ε.Η. Α.Ε. προσχώρησε, σύμφωνα με πληροφορίες, στο Ταμείο Δικαιωμάτων Εκπομπών της εταιρείας NATSOURCE, μαζί με άλλες 25 ακόμη μεγάλες εταιρείες από την Ευρώπη, την Ιαπωνία και τον Καναδά. Στόχος αυτής της κίνησης είναι η μείωση του κόστους που απορρέει από την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Κυότο, μέσω της αξιοποίησης των μηχανισμών που προσφέρει η νεοσύστατη αγορά των δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Η Δ.Ε.Η. και οι υπόλοιπες εταιρείες - μέλη μέσω αυτού του ταμείου, θα προμηθεύονται από κοινού δικαιώματα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σε πολύ πιο συμφέρουσες τιμές από αυτές που διαμορφώνονται στην ευρωπαϊκή αγορά. Το Carbon Fund της NATSOURCE στοχεύει σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπών συνολικού όγκου 61,3 εκατομμυρίων τόνων στο χρονικό διάστημα 2005-2012, εκ των οποίων το μερίδιο της ΔΕΗ ανέρχεται σε 26% περίπου. Η τιμή αγοράς των παραπάνω δικαιωμάτων είναι της τάξης των 7 ΕΥΡΩ

έτους, η επιβάρυνση αυτή ανήλθε σε 45 εκατ. ΕΥΡΩ, ενώ μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται να διαμορφωθεί στα 70 εκατ. ΕΥΡΩ.

Πέραν της αξιοποίησης των μηχανισμών της χρηματιστηριακής αγοράς, η μείωση του κόστους για τους ρύπους μπορεί να προκύψει μέσω μιας νέας στρατηγικής, στην οποία εντάσσεται η ανακαίνιση παλαιών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που είναι εξαιρετικά ρυπογόνες.

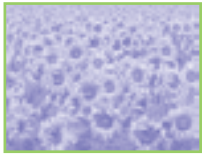
Υπάρχει σχετικό σχέδιο για την αντικατάσταση παραγωγής ισχύος 1.600 MW από παλαιές μονάδες με νέες που στηρίζεται και στις υποχρεώσεις της επιχείρησης που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κιότο. Σε αυτό το πλαίσιο πρώτη επιλογή είναι η λειτουργία των νέων μονάδων με φυσικό αέριο. Η ολοκλήρωση της κατασκευής των νέων μονάδων αναμένεται να περιορίσει σημαντικά το κόστος της επιχείρησης σ' ότι αφορά στους ρύπους, και επομένως να έχει θετικό αντίκτυπο στους καταναλωτές και το περιβάλλον.

Διεθνής διάσκεψη για το Κλίμα

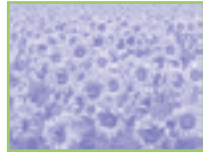
Εν όψει της διάσκεψης του ΟΗΕ για το κλίμα που θα γίνει στις αρχές Δεκεμβρίου στο Μόντρεαλ του Καναδά, με αντικείμενο τους στόχους για το κλίμα μετά το 2012, έλαβε χώρα το Νοέμβριο στο Λονδίνο διεθνής διάσκεψη στην οποία συμμετείχαν, εκτός από τις ΗΠΑ, Βρετανία, Ιαπωνία, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Καναδά και τη Ρωσία, αναπτυσσόμενες και ανεπτυγμένες χώρες όπως: Κίνα, Ινδία, Μεξικό, Βραζιλία, Νότιος Αφρική, Ινδονησία, Αυστραλία, Ισπανία, Πολωνία, Νιγηρία και Νότιος Κορέα, η Παγκόσμια Τράπεζα, η Διεθνής Επιτροπή Ενέργειας και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στόχος των συνομιλιών ήταν αφενός να θέσουν ρεαλιστικούς στόχους για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου για μετά το 2012, οπότε λήγει το Πρωτόκολλο του Κιότο και να επιτύχουν τη συμμετοχή των ΗΠΑ, αφετέρου δε να ενθαρρύνουν τις χώρες που αναμένεται να καταναλώνουν την περισσότερη ενέργεια τις τέσσερις επόμενες δεκαετίες να συνδυάσουν την οικονομική τους ανάπτυξη με φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες, όπως είναι οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και η πυρηνική τεχνολογία.

Παρά το γεγονός ότι κάποιες από τις αναπτυσσόμενες χώρες έχουν ήδη επικυρώσει το Πρωτόκολλο, επί του παρόντος δεν είναι υποχρεωμένες να θέσουν στόχους. Πάντως αν οι ΗΠΑ σήμερα είναι η χώρα με τις μεγαλύτερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, το 2025 θα είναι η Κίνα, η χώρα με την ταχύτατα αναπτυσσόμενη οικονομία.

Κυρώνεται η Σύμβαση του Aarhus

Ενα σημαντικό βήμα για τον εκσυγχρονισμό της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στη χώρα μας γίνεται με το Σχ/Ν του ΥΠΕΧΩΔΕ, που ενσωματώνει τη διεθνή σύμβαση του Aarhus «για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση των πολιτών στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα».

Βασικός στόχος της σύμβασης είναι να συμβάλει στην κατοχύρωση του ατομικού δικαιώματος των πολιτών στην αποτελεσματική πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία που διαχειρίζονται οι δημόσιες αρχές. Επιπλέον, διασφαλίζεται το δικαίωμα του πολίτη να κινεί δικαστικές διαδικασίες για την αμφισβήτηση πράξεων ή παραλείψεων των δημοσίων αρχών.

Η Σύμβαση υπεγράφη στην πόλη Aarhus της Δανίας στις 25 Ιουνίου 1998 και τέθηκε σε ισχύ στις 30 Οκτωβρίου 2001. Στις 17 Φεβρουαρίου 2005 επικυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα με την Απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου. Μέχρι σήμερα είχε επικυρωθεί από 35 κράτη, από τα οποία 19 είναι κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Σύμβαση προβλέπει:

A. Την λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού στην περιβαλλοντική πληροφορία

- Καθιερώνεται η υποχρέωση των Αρχών να λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά κλπ. μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης και να επιτρέπουν στους υπαλλήλους να διευκολύνουν τους πολίτες (Άρθρο 3).
- Σύμφωνα με τη Σύμβαση, οι πολίτες δεν απαιτείται να επικαλεστούν οποιοδήποτε έννομο συμφέρον, προκειμένου να αναζητήσουν σχετικές με το θέμα πληροφορίες. Η Αρχή είναι υποχρεωμένη να διαθέτει τις πληροφορίες αυτές εντός τριάντα ημερών (εξήντα σε σύνθετες περιπτώσεις). Δικαιούται να αρνηθεί μόνο όταν συντρέχουν λόγοι που αναφέρονται περιοριστικά και πάντα αιτιολογημένα και με ταυτόχρονη ενημέρωση του αιτούντος, (Άρθρο 4).
- Επιβάλλεται σε όλα τα κοινοτικά όργανα, καθώς και στις εθνικές και αυτοδιοικητικές αρχές να δημοσιοποιούν περιβαλλοντικές πληροφορίες (καταλόγους, μητρώα ρύπανσης σε εθνική κλίμακα κλπ), ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκείνες που πιθανολογείται κίνδυνος για την υγεία, το περιβάλλον κλπ. (Άρθρο 5).
- Ενθαρρύνονται η περιβαλλοντική εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση του κοινού (Άρθρο 3).

B. Την ενθάρρυνση της συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν το Περιβάλλον

- Καθιερώνεται συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (Άρθρο 6). Επίσης συμμετοχή του κοινού προβλέπεται στη διαδικασία κατάρτισης, προετοιμασίας και προπαρασκευής ορισμένων περιβαλλοντικών σχεδίων και προγραμμάτων. Προκειμένου η συμμετοχή αυτή να αποβεί ουσιαστική θα πρέπει ήδη από την έναρξη της διαδικασίας λήψης τέτοιων αποφάσεων το κοινό να ενημερώνεται επαρκώς για το αντικείμενο της απόφασης, την υπεύθυνη Αρχή, το χρόνο κ.λ.π.
- Τα Κράτη οφείλουν να προσπαθούν να προωθούν την πραγματική συμμετοχή του κοινού σε κατάλληλο στάδιο κατά την προετοιμασία εκτελεστικών Διαταγμάτων κ.α παρόμοιων δεσμευτικών κανονιστικών πράξεων (Άρθρα 7, 8).

Γ. Την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη και σε άλλους ανεξάρτητους φορείς

- Θεσπίζονται διαδικασίες εξέτασης και αναθεώρησης / επανεξέτασης των αποφάσεων δικαιοδοτικών οργάνων, όταν το άτομο θεωρεί ότι το αίτημά του για παροχή πληροφοριών έχει απαντηθεί ανεπαρκώς ή απορρίφθηκε αναιτιολόγητα.
- Καθιερώνεται ταχεία και οικονομική διαδικασία για τη διεκπεραίωση τέτοιων υποθέσεων, ενώ δεν αποκλείεται η δυνατότητα προκαταρκτικής διαδικασίας επανεξέτασης ενώπιον διοικητικής αρχής.

ΛΙΜΝΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η Λίμνη Βικτώρια, η πηγή του Λευκού Νείλου, η Λίμνη Τανγκανίκα στην Τανζανία, η Λίμνη Μαλάουι, η Λίμνη Τσαντ και η Λίμνη Τάνα στην Αιθιοπία κινδυνεύουν να μετατραπούν σε έλη τις επόμενες δεκαετίες εάν δεν ληφθούν αμέσως μέτρα για να διασωθούν, προειδοποιεί ο ΟΗΕ.

Οι ανησυχίες αυτές εκφράσθηκαν κατά την ετήσια σύνοδο του UNEP «**Λίμνες του Κόσμου**», όπου παρουσιάσθηκε η έκθεση «**Ατλάντας των Αφρικανικών Λιμνών**». Η έκθεση συγκρίνει δορυφορικές εικόνες του παρελθόντος με τις αντίστοιχες του παρόντος, για να αποκαλύψει τους αυξανόμενους κίνδυνους που αντιμετωπίζουν οι αφρικανικές λίμνες, οι οποίες συνολικά περιέχουν περίπου 30.000 κυβικά χιλιόμετρα νερού - πρόκειται για τον μεγαλύτερο όγκο από όλες τις ηπείρους.

Στην έκθεση περιγράφονται ορισμένες πολύ ανησυχητικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί σε πολλές μεγάλες λίμνες της υποσαχάριας Αφρικής, όπου κατοικούν περίπου 800 εκατομμύρια από τους φτωχότερους ανθρώπους του κόσμου.

Η πληθυσμική «έκρηξη», η κλιματική αλλαγή, η αποδάσωση μεγάλων εκτάσεων, καταστροφικές αγροτικές εργασίες και η ρύπανση ευθύνονται για τη συρρίκνωση των λιμνών της Αφρικής. Ως λύση στο φλέγον πρόβλημα προβάλλεται η βελτίωση της διασυννοιακής συνεργασίας των αρχών των διαφόρων χωρών όπου βρίσκονται αυτές οι λίμνες.

Δορυφορικές εικόνες έχουν αποκαλύψει μία άνευ προηγουμένου συρρίκνωση και στις 677 από τις μεγάλες λίμνες της Αφρικής, αυξάνοντας τους φόβους ότι οι ελλείψεις στα αποθέματα νερού που σύντομα θα παρατηρηθούν, θα πυροδοτήσουν νέες εμφύλιες συγκρούσεις σε μία ήπειρο όπου εκατομμύρια άνθρωποι ακόμα δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό.

Ο Klaus Toepfer, διευθυντής του Περιβαλλοντικού Προγράμματος του ΟΗΕ, σημείωσε κατά την έναρξη των εργασιών της Συνόδου: «Αυτές οι δορυφορικές εικόνες από τις μεγάλες λίμνες της Αφρικής θα πρέπει να κάνουν τον κόσμο να καταλάβει ότι, εάν πρόκειται να καταπολεμήσουμε τη φτώχεια και να πετύχουμε έως το 2015 τους στόχους στον τομέα της παγκόσμιας ανάπτυξης που έχει θέσει ολόκληρη η διεθνής κοινότητα, η σωστή διαχείριση του υδάτινου πλούτου των λιμνών της Αφρικής πρέπει να περιλαμβάνεται ανάμεσα στις προτεραιότητές μας».

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Η κατάσταση του κόσμου 2005»

Το Ινστιτούτο Worldwatch επιμένει να θέτει επί της τράπεζας της δημόσιας συζήτησης τα μεγάλα και επείγοντα θέματα του κόσμου μας. Παρά τις αρνητικές εξελίξεις ή στην καλύτερη περίπτωση την ακινησία σε μια σειρά κρίσιμων δεικτών που αφορούν στην υγεία των φυσικών πόρων, και στα ζητήματα της παγκόσμιας ασφάλειας, η υπόθεση της αντιστροφής της πορείας στην οποία βαδίζει σήμερα ο κόσμος βρίσκεται στα χέρια των πολιτών που κατανοούν ότι το μεγαλύτερο διακύβευμα της ανθρωπότητας τον 21^ο αιώνα δεν είναι άλλο από το μεγα - κίνδυνο μιας μη αναστρέψιμης παγκόσμιας οικολογικής αποσταθεροποίησης.

Η *Κατάσταση του Κόσμου* μεταφράστηκε και εκδόθηκε για πρώτη φορά στα ελληνικά το 1994, από μια ομάδα συντακτών της τότε εκδιδόμενης μηνιαίας επιθεώρησης Νέα Οικολογία, με συντονιστή και επιμελητή της έκδοσης το Μιχάλη Μοδινό. Το ετήσιο ραντεβού της έκθεσης του Ινστιτούτου Worldwatch με το ελληνικό αναγνωστικό ραντεβού τηρήθηκε λίγο - πολύ για τα επόμενα χρόνια, με τελευταία εκδοτική παρουσία το 2002, τη χρονιά της Παγκόσμιας Διάσκεψης του ΟΗΕ για την Αειφόρο Ανάπτυξη που έγινε στο Γιοχάνεσμπουργκ. Δυστυχώς, εκεί δεν δικαιώθηκαν οι προσδοκίες, των διαμορφωτών της περιβαλλοντικής πολιτικής και των ενεργά εμπλεκομένων πολιτών στην ατζέντα της περιβαλλοντικής πολιτικής σε όλο τον κόσμο, για μια διάσκεψη - σταθμό που θα άλλαζε τα αρνητικά δεδομένα της πορείας του μεγαλύτερου μέρους της ανθρωπότητας προς την φτώχεια, την περιβαλλοντική υποβάθμιση και τις ολοένα και περισσότερο διαδεδομένες γενικές καταστάσεις κινδύνου.

Η *Κατάσταση του Κόσμου* είναι σήμερα ένα από τα τρία περισσότερο διαβασμένα βιβλία διεθνώς στη θεματογραφία των τίτλων για την αειφόρο ανάπτυξη.

**Worldwatch
Institute**

**Εύνυμος
Οικολογική
Βιβλιοθήκη**

4

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ

Περιβαλλοντικοί Πρόσφυγες

Οι πρόσφυγες από φυσικές καταστροφές και υποβάθμιση του περιβάλλοντος θα φτάσουν τα 50 εκατομμύρια έως το 2010, προειδοποιεί ο ΟΗΕ, επισημαίνοντας την ανάγκη να υπάρξει ένας νέος, διεθνής ορισμός της έννοιας «**περιβαλλοντικός πρόσφυγας**».

Η Σύμβαση για τους Πρόσφυγες του 1951 αναφέρεται μόνο σε θύματα πολέμων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών και πολιτικών διωγμών. Όμως η αύξηση των φυσικών καταστροφών τα τελευταία χρόνια (τσουνάμι, σεισμοί, τυφώνες) επηρεάζει εξίσου μεγάλο αριθμό ανθρώπων, σε συνδυασμό με την υπερθέρμανση του πλανήτη.

Σημειωτέον ότι σε φτωχές, αγροτικές περιοχές της Αφρικής και της Ασίας η κύρια αιτία δημιουργίας προσφύγων είναι η ερημοποίηση καλλιεργήσιμης γης και κατά δεύτερο λόγο οι πλημμύρες, που προκαλούνται από την αύξηση

διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Εκτιμάται ότι οι «περιβαλλοντικοί πρόσφυγες» είναι πλέον ισάριθμοι με τα θύματα των πολιτικών ταραχών και έχουν ανάγκη ειδικής θεσμικής θωράκισης μέσα από διεθνείς συμβάσεις.

Σε έκθεση του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού (1999), υπάρχουν προβλέψεις για 50 εκατομμύρια μελλοντικούς πρόσφυγες «**του Εγκέλαδου, της Ξηρασίας, των πλημμυρών και της αποψίλωσης των δασών**». Τη χρονιά εκείνη υπολογίστηκε ότι σε όλο τον πλανήτη οι «περιβαλλοντικοί φυγάδες» έφταναν τα 25 εκατομμύρια. Σύμφωνα με τον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό, το 2004 σημειώθηκαν στη Γη 360 μεγάλες φυσικές καταστροφές. Στο διάστημα 1995-2004 έχασαν τη ζωή τους 901.177 άνθρωποι από τέτοια φαινόμενα, έναντι 643.418 τη δεκαετία 1985-1994. Τα περισσότερα θύματα ήταν στην Ασία.

Ιδιοκτήτης: ΕΚΑ • Εκδότης: Γρηγόρης Φελώνης Πρόεδρος ΕΚΑ • Την "ΔΡΑΣΗ" επιμελείται η υπεύθυνη του Τμήματος Περιβάλλοντος και Διεθνών Σχέσεων **Δρ Χριστίνα Θεοχάρη**. • Τιμή Τεύχους 0,5 €

Διεύθυνση: ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B, 104 33 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210 88 36 917, 210 88 41 818, FAX: 210 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.